

ליכוד ליברלי - סוציאלי

להלן דבריו של אורי אבנר, בישיבה הראשונה של ועדת ההסתדרות, להנמקת הצעה לסדר-היום של סיעת מרי:

הברים יקרים, אנחנו מציעים לדון בהיערכות ההסתדרות למאבק הבחלתי-נימוגע על דמות המדינה והחברה.

לפני יומיים קמה ממשלה של מחלד וחידון, של הסתאבות והתינונות, של השחיתות המשתחצת והצביעות המתחסדת. (קריאות-בזז מספסלי המערך).

ממשלה שנולדה בפאניקה ביטחונית מפוברקת, ושתהווה מוקש קטלני בדרך לשלום.

ממשלה המבטלת את הסובסידיות לכל שיכבות העם, והמגדילה את הסובסידיות למיליונרים — הפרוטקציוניזם של המישטר, מול ממשלה זו — מה תהווה ההסתדרות?

..אלטע זאכן, אלטע שירן

מעל לוועידה זו מרחפת שאלת-הקיום: אן — אן. או שההסתדרות תהיה שיפחה המשרתת ממשלה זו, והעומדת כענייה בפתח — או שתהיה מרכז לכל הכוחות הנגדיים, מכשיר לעימות עם הממשלה. או שתהיה מין פיראמידה מיצרית חדשה, תערוכת-קבע של הנוטים — או שתהיה פיגום לבניין החברה החדשה.

או שתהיה מחסן-גרוטאות של אלטע זאכן, אלטע שירן, דגלים של אתמול, רעיונות של שילשום, סיסמאות מימי טרומפלדור וקולות מימי מתושלה — או שתהיה גושאת החזון והמאבק למען חברה חדשה, מודרנית, יעילה וצודקת.

או הסתדרות שתהווה מעין מיישפרה בירי המעביר הגדול ביותר במדינה, הממשלה, והפרוטקציוניזם הפרטיים שלה — או הסתדרות שתגייס את העם העובד והיוצר למאבק למען חברה של חרות-חיים וחרות-ייצוריה.

מי שבוחר בדרך הראשונה, יבחר כמועמדיו של ספיר להנהגת ההסתדרות. מי שבוחר בדרך השנייה, צריך להכין את ההסתדרות לעימות הגדול.

האם ההסתדרות ערוכה לכך?

תברר, אני חבר ותיק בהסתדרות. אך אתמול נכחתי בפעם הראשונה בוועידה הסתדרותית, ציפיתי לראות כאן 1500 עובדים, אנשים ושכאז ממקומות-העבודה, ביטוי רוטט ובלתי-אמצעי לתמוני העובדים.

היו כאן כאלה. אבל ועידה זו איננה ועידתם.

וזהי ועידה של עסקנים מיקצועיים, של מימסד מיפלגתי תלוש, המחא כפיים בצבא, חסם ועל רגליו בפני ראשי-הממשלה, והאמר אמן אחרי כל דבר שיוחלט בין ספיר, גולדה ודיון. מין ועידה בולשביקית אנטי-בולשביקית.

איוורה של שיעמום נורא נודפת מוועידה זו. הרי הייתם צריכים לשלם כסף לפנתרים, שתכניסו קצת רוח-חיים לעסק הזה! (מחאות-כפיים מספסלי כמה סיעות). האם מימסד זה ינהיג את ההסתדרות בעימות עם הממשלה, במאבק נגד חברי-המיפלגה?

אני מציע, כצעד ראשון, להחזיר את ההסתדרות לחבריה, לעובדים. אני מציע לשחרר את ההסתדרות מידי הכוסים המיקצועיים.

ואלה הצעות, שתעלה סיעת מרי במיסגרת הדיון שהיא יוזמת:

1. החלפה של אדם בצמרת ההסתדרות שהיה עסקן מיקצועי למעשה מארי בע שנים.
2. מיסירת כל העמדות באיגוד המיקצועי לנציגים של מקומות-העבודה.
3. חזרת העצמאות המלאה לאגודות המיקצועיות.
4. בחירה ישירה של הוועדה-הפועל על-ידי חברי ההסתדרות.
5. גיבוש מדיניות-ישלום עצמאית של ההסתדרות, ומאבק למען הפיכתה למדיניות המדינה כולה.

לברי, לא ייתכן קידמה סוציאלית, לא ייתכן אף צעד משמעותי אחד לסתימת-הפער, כל עוד נאלצת החברה הישראלית להוציא למעלה מ-30% של התוצר הלאומי לביטחון. שלושים אחוז משכרו של כל אחד מאיתנו!

מי שמתבל במאמצי-השלום, מי שזומם מזימות של מילחמה וסיפוח — חייבת תהס' תרות להתייצב מולו במלוא כוחה. גם למען רמת-המיחיה של חבריה.

6. גיבוש מדיניות סוציאלית ועצמאית של ההסתדרות — לחיסול מעמד הטיפילים, המתעשרים על חשבון הזולת, המושחתים והפרוטקציוניזם של הנהגת המערך.

למען החיים הטובים!

ההסתדרות קמה כדי להבטיח חיים טובים, חיים חופשיים, לאדם העובד. ההסתדרות צריכה להיות חילה-חלוץ במאבק להקמת חברה מודרנית, מתקדמת, חופשית, שבה יתגשם אידיאל זה.

לשם כך יש ללכד במחנה משותף את כל שוחרי הקידמה והשלום. אם אחד רוצה להיאבק תחת דגל ליברלי מתקדם, והשני תחת דגל סוציאלי ליסטי — אין בכך הנדל משמעותי בשעה זו. זה גם זה צריכים להירתם למאבק המשותף.

הסיסמה היא: קדימה, לקראת העימות! קדימה, לקראת המאבק! במדינה חלה תלוזה ימינה. בכנסת החדשה יש רוב לימין, ומגמות ניאוי פאשיסטיות מתחבאות בה אד בקושי. (קריאות-זעם רמות מספסלי הליכוד) מה יש, אתם חושבים שאני מתכוון אליכם? אולי... (מחאות-כפיים וצחוק).

זה מטייל חובה גדולה על ההסתדרות. מול כנסת זו, מול ממשלה זו — הבה נייערך ביחד למאבק!

אנשי המילחמה והמחדל חזרו -

האם יתלכד מחנה השלום והקידמה?

על נושא זה ידבר

אורי אבנר

באסיפה מטעם מרי, ביום ד', 20 במארכ, בשעה 8.00 בערב

בחיפה

באולם "ביתנו", רחוב ירושלים 29

(המשך מעמוד 17)

יחדיו בכנסת, הוא יודע שאיני איש-סכר' דלים, ושלא הייתי דורש דבר בלתי סביר. הוא הסביר לי שכלל לא הקשיב לנאום, ועל כן אינו יודע מה נאמר. בינינו עמד המיקרופון של ה' יו"ר, הקולט קולות משני ה' צדדים. הוא קלט את הילופי הדברים, ושורר אותם לאולם. כך נולדה האגדה כאילו "הטפתי את המיקרופון".

עונתי את בקר וגיגשתי אל אלמוד לינו. ביקשתי ממנו לחזור בו מדבריו. הוא הופתע ושאל על מה אני חולק. הס' באתי לו. הוא שיפשש בעמודי נאומי, כדי להוכיח לי שלא אמר מה ששמעתי. (לאחר מכן התברר שהנאום המוכן כלל ספוק בלא לסייג את הדברים, אך הנאום פסח עליו מתוך ניסיון לקצר את הנאום לרגל השעה המאוחרת).

עד כאן התנהל הכל בשקט. אבל סדר הני הפועל, שהיו גרגים ודרכים בעיק' בות התפרעויות הפנתרים, קפצו אחרי על הבמה. גברתן אחד הרים זרוע אדי' רה, כאילו ביקש למחוך אותי. אנשי מרי באולם אצו לבמה כדי להגן עלי. מטי גילעדי, בחור-חמד בלתי-אילים בהחלט, שתוא יור' ועדה-עובדים של פועלי המכונה במיכרות תימנע, תפס בורועו של הגברתן. גם חברי סיעות אחרות עלו לסוכך עלי.

בסך-הכל לא היתה כל תיגרה. להב' מכה לא ניתכה. אלמודלינו התחיל להב' הזיר את דבריו. בנימה של התנצלות, ואנחנו ירדנו מן הבמה בשקט.

אבל סכנתו של בקר פקעה. הוא תבע מאלמודלינו להפסיק את נאומי, וכשזה סירב, פנה אליו כי גסות די רבה. אלמודלינו נעלב וירד מן הבמה, וכך היה הכל מוכן לי תקרית הכאה — זו של מיכתב ב'אהרון.

קול מן הסכר

מ רוב התקריות, כמעט שלא שם איש לב לרגעים הרציניים באמת של הוועידה. למרות הכל היו גם כאלה.

כבר הזכרתי את שני הנאומים המרג' שים של הפנתרים האמיתיים. נדמה לי שמותר להזכיר בהקשר זה גם את נאומי סיעתנו. אך הרגעים המרגשים ביותר היו בערב שהוקדש להתיישבות.

ערב זה לא גועד, מלכתחילה, אלא שמש מיסגרת לעוד נאום סיפוחיטי של גולדה מאיר. היא סחבה עימה את משה דיין וישראל גלילי (שנתקבלו בקריאות' בון יחד עם מחיאות-הכפיים). חוץ מהז' הוזמנו לצאום נציגי "מיסקיהספר" — כשהכוונה היתה להתנחלויות בשטחים הר' מוחזקים. כל זה היה אמור להיות ערב של תעמולה דרמאטית לסיפוח שטחים אלה.

תבענו, כמובן, להשמיע גם את דברנו. מכיני הוועידה סירבו, באמתלה שידברו רק נציגי תנועות-ההתיישבות הגדולות. על כך הגיב אלכם מסים, בצדק: "לא נשתוק בנושא זה. זה עניין מצפוני. אם לא נדבר מן הבמה, נדבר מן האולם".

אחרי ההתפרעויות שאירעו קודם לכן, זה הבהיל את המארגנים, וכך נענו לדריי שתנו דרמוקרטיית. הוסכם שאיש אחד מיישורי-ספר ידבר בשם כל סיעות-השלום ב'וועידה. נבחר מיכה רחמן מ'כרם-שלום. הקיבוץ השוכן מול פיתחת-רפיח, שדיבר בשם סיעות מוקד ומרי, ובשם "רבים וטובים כמפ'ם מ'פלטת-העבודה".

תחילה דיברו המתנחלים. הם תבעו את סיפוח שטחיהם למדינה, דיברו על הג' ישמה חלוצית, צדק חברתי והזכיהה הכנה לשלום. איש מהם לא הזכיר, אף לא במילה אחת, את רבנות עובדי-האדמה הערבים מרמת-הגולן הנמקים במחנות-פליטים, בשעה שאדמתם נתפסת על-ידי המתנחלים. איש גם לא הסביר איך ניתן להשיג שלום, כאשר מתנחלים על אדמה שנכבשה. הפאתוס הלאומני התעלם מן הגניון.

באווירה זו קם מיכה רחמן ונשא את דבריו הנוגשים. זה היה הרגע הרומאטי ביותר. גולדה ישבה מכווצת, ריין הכיט בריצפה, גזי' לי תקע את מכטו בחלל התיקרה. מתיישבים רבים ביישובי הספר חיים ב'יאוש ובתיסכול נורא... לעתע על ולדת לבטח שתוכל לאלול את פרי... והיתה

ברירה והיה סיכוי ללכת לקראת מימוש השלום... הודמנות זו הוחמצה בין היתר בגלל מדיניות ההתיישבות, בגלל ההכ' רוות שנילוו לה שלא יזוז שום יישוב... אין אנו מוכנים לאחוז בשלח ללא סוף, אם לא תסתמן מדיניות שתביא לפחות לסיכוי לשלום, כדי שנוכל להניח את ה' שלח ולאחוז באת בשתי ידיים...

...זוהי מדיניות המיעדת את ישובי-הספר ואת העם כולו לחיות לעולם על חרבו... בניגוד לחברי היישובים האומ' רים: לא נזוז גם למען השלום, אני בשוח כי יש רבים אחרים האומרים: לא נע' מיד את היישובים בשטחים הכבושים כי מיכשול לשלום. נהיה מוכנים לפנות ישר בים בשטחים הכבושים למען השלום...

...הציונות היא התיישבות. גם הציונות שלי, אך הציונות שלי מבוססת גם על ההכרה בזכות ההגדרה העצמית של העם השכן, ואוי לנו אם נהפוך את הערך ה' ציוני של התיישבות למיכשול לשלום! הדברים נאמרו על-ידי הצעור ברגש עמוק. הם לוו ברטינה עמו' מה מתמדת, אך איש לא העז להפריע בפה מלא זאדם המדבר בתוקף המוסרי של ב'יהספר.

אפילו גולדה לא העזה, בנאומה, לתקוף אותו בגלוי ובפה מלא. יוכוח זה של נציגי היישובים היה אמיתי, ונגע ישרשים. רגע חדל הקירקס להיות קירקס, והתי

ב'אהרון בישיבת הפתיחה מ' שיקר?

ייצבו בפני הוועידה בעיות החיים של ישראל. אבל זה עבר במהרה.

פילוג מול ליכוד

אומו של מיכה מ'כרם-שלום היה האקט היחיד של שיתוף-פעולה ר'מי בין סיעות הקידמה והשלום בוועידה.

אמנם, סיעות אלה הצביעו זה בעד הצעות-ההחלטה של זו, לאורך כל הדרך, אך לא היתה פעולה משותפת והופעה משותפת נוספת.

הדבר הבליט שוב את המצב העגום של מחנה זה בימים אלה. הגוש הימני היה מלוכה, תוקפני ורבי-מימדים. במרכז ישב המערך, שהחברד בינו ובין הימין הצטמק צב כמעט לאפס. וזראייה: הדררי' שה העיקרית של הליכוד היתה שישתפו אותו בשיקטון כהסתרי' רות ובחלוקת השלד.

אנשי הקידמה והשלום היו, לעומת זאת, מפוצלים. לא רק שהם היו, כולם ביחד, מיעוט קטן בוועידה — כמה עשרות ציי רים מתוך 1500 — אלא שגם מיעוט קטן זה היה מפוצל לכמה סיעות זעירות. ללא יכולת לתכנן הופעה משותפת מרשימה. הוועידה כולה היתה מחוזה מדכא. חוסרי-אונים זה של כוחות הקידמה בה — היה מדכא כפליים.